

החוג להפרעות בתקשורת

תכנית המ"א

סמינריונים

תהליכי עיבוד שמיעה מרכזית והפרעותיה. ד"ר רפי שמש

4 ש"ש

ביסוס והעמקת הידע התיאורטי בתהליכי עיבוד שמיעה מרכזית ובהפרעותיה, דיון בהיבטים שונים של תהליכים אלו ויחסי הגומלין בין המידע המחקרי לעבודה הקלינית, הכוללת איתור אבחון והתערבות טיפולית (למשל, FM). בין היתר נדון בהגדרות של (C)APD ובקשר בינה לבין לקויות שפה, קריאה וקשב מתוך גישה מולטי-דיסציפלינרית.

שפה וקריאה: היבטים תיאורטיים וקליניים. ד"ר רוית כהן-מימרן

4 ש"ש

באישור המרצה ניתן לקחת את סמסטר א' בלבד כקורס בחירה בהיקף של 2 ש"ש.

הסמינריון יאפשר הרחבה של הידע בתחום התפתחות תקינה של הקריאה (מאפיינים אוניברסאליים וייחודיים של מערכות כתב; מודלים בזיהוי מילים כתובות; שלבים ברכישת הקריאה והבנת הנקרא; רכישת הכתיב), לקויות קריאה (הגדרות, קלסיפיקציות של לקויות קריאה, הבסיס הגנטי, הביולוגי והקוגניטיבי של לקות הקריאה, מודלים לאבחון ולטיפול) והקשר בין התפתחות ולקויות קריאה לבין יכולות שפה (סמנטיקה, מורפולוגיה ותחביר).

בלשנות של שפת סימנים. פרופ' ונדי סנדלר

4 ש"ש

Sign languages are natural languages that come into being through communication among deaf people. Linguists and other scientists now recognize that these languages are full linguistic systems, similar to spoken languages in some ways, but different in others. This course will examine the linguistic structure of sign languages, how they emerge, and the scientific value of sign languages for our understanding of human language more generally. Social, cultural, and educational perspectives will be taken into account, time permitting. We will take advantage of the presence of the Sign Language Research Lab here at the university, allowing students to learn about research first-hand, and to participate where feasible.

אודיולוגיה מינקות לבגרות. פרופ' יוסף אטיאס. ניתן בתש"פ

4 ש"ש

באישור המרצה ניתן לקחת את סמסטר א' בלבד כקורס בחירה בהיקף של 2 ש"ש.

הסמינריון יעסוק בהתפתחות נורמאלית של תפקודים שמיעתיים לאורך רצף הגילים, כולל ספי שמיעה, מיקום צליל במרחב, שמיעה דו אוזנית וכדו'. כמו כן יעסוק הסמינריון בהפרעות בתפקוד אודיטורי ובהתאמת דרכי ההתמודדות והשיקום השמיעתיים כפונקציה של גיל.

אודיולוגיה גריאטרית. ד"ר לימור לביא ופרופ' קרן בנאי

4 ש"ש"ס

באישור המרצות ניתן לקחת את סמסטר א' בלבד כקורס בחירה בהיקף של 2 שש"ס.

תפיסה והבנה של דיבור נוטות להידרדר עם הגיל, במיוחד במצבי האזנה מאתגרים. הידרדרות זו יכולה להתרחש במקביל להידרדרות של סיפי השמיעה, אך הינה תהליך מורכב המערב שינויים קוגניטיביים וסנסוריים במערכות שונות. הסמינריון יעסוק בשאלות המעסיקות אודיולוגים וחוקרים בשנים האחרונות: מה ההשפעה של שינויים שונים שחלים עם ההזדקנות במערכות שונות, לרבות המערכת השמיעתית, על תפיסת דיבור בגיל המבוגר? האם וכיצד ניתן להפריד בין ההיבטים הסנסוריים וההיבטים הקוגניטיביים של קשיים בעיבוד דיבור אצל קשישים? באיזו מידה תורמים השימוש במכשירי שמיעה ותוכניות אימון למיניהן לשיפור הבנת דיבור באוכלוסייה המבוגרת?

הסמסטר הראשון יוקדש לדיון במחקרים קודמים בעזרת הרצאות פרונטאליות ומצגות סטודנטים ולתכנון עבודת מחקר משותפת בהיקף קטן. הסמסטר השני יוקדש לעבודת המחקר ולהצגתה.

אפזיה: בין הלקסיקון לתחביר. ד"ר מיכל בירן. ניתן בתש"פ

4 ש"ש"ס

הקורס יעסוק במודל לתיחלוד שפה ובליקויים אפשריים שונים כתוצאה מפגיעה בו – סוגי המידע השונים הכלולים בתיחלוד השפה, הייצוג התקין שלהם והליקויים השפתיים השונים באפזיה הנגרמים כתוצאה מפגיעות בהם. כיצד הליקוי בא לידי ביטוי, כיצד ניתן לאבחן ליקויים שונים, מהן ההשלכות לטיפול, ועוד.

למידה תפיסתית של דיבור ושפה. פרופ' קרן בנאי. ניתן בתש"פ

4 ש"ש"ס

באישור המרצה ניתן לקחת את סמסטר א' בלבד כקורס בחירה בהיקף של 2 שש"ס.

הסמינריון יעסוק בלמידה תפיסתית בערוץ האודיטורי תוך התמקדות בפונקציות החשובות לתקשורת אנושית – דיבור ושפה. במהלך הסמסטר הראשון נדון בסוגיות מרכזיות בתחום הלמידה התפיסתית ובפוטנציאל ליישום קליני של עקרונות הלמידה התפיסתית. הסמסטר השני יוקדש לעבודת מחקר בתחום.

סמינריון מתקדם בתת"ח וטכנולוגיה מסייעת. ד"ר טל לבל

4 ש"ש"ס

הסמינריון יעסוק בגישת תת"ח שמיועדת להיענות לצרכים התקשורתיים של ילדים ומבוגרים עם מוגבלויות חמורות בדיבור ו/או בתקשורת (מוגבלויות התפתחותיות או נרכשות). בסמסטר הראשון נדון במחקריים עדכניים בתחום תת"ח בנושאים כגון: מאפייני מערכות תת"ח, שפה ותת"ח, אסטרטגיות לקידום השימוש הפונקציונלי בתת"ח, תת"ח מותאם לאוכלוסיות שונות ועוד. בסמסטר השני נתמקד בעבודות המחקר של משתתפי הקורס. דרישת קדם: קורס תת"ח ברמת ב"א.

מחקר ופיתוח כלי הערכה ואבחון. ד"ר רות כהן מימרן. ניתן בתש"פ

4 ש"ש"ס

הסמינריון יעסוק בסוגיות תיאורטיות, מחקריות, קליניות, ומעשיות הנוגעות לפיתוח ותקנון כלי הערכה לצרכי אבחון, טיפול ושיקום ילדים ומבוגרים עם הפרעות בתקשורת. דגש יושם על התאמה של כלי הערכה לאוכלוסיות עם נכויות שונות ולאוכלוסיות רב-שפתיות ורב-תרבותיות.

4 ש"ש

כיצד דו-לשוניים מבינים ומפיקים מילים בשתי שפות? מהן ההשלכות הלשוניות והקוגניטיביות של השימוש ביותר משפה אחת? בקורס נבחן סוגיות מרכזיות בדו-לשוניות מתוך גישה הבוחנת את הקשר בין שפה לקוגניציה. נדון בהשפעתם של גורמים חשובים כמו גיל ואופן רכישת השפה השנייה, מידת השליטה בשפות השונות ותבניות השימוש בהן על התהליכים והייצוגים המנטאליים הקשורים בעיבוד של שתי שפות. נבחן עד כמה ידע בשפה אחת משפיע על עיבוד שפה אחרת, ועד כמה חשובה מידת הדמיון בין שתי השפות. בקורס נכיר תיאוריות פסיכו-בלשוניות מרכזיות וממצאים אמפיריים העוסקים בסוגיות אלו, ויושם דגש על מחקרים מאוכלוסייה תקינה. הקורס כולל, קריאת חובה של מאמרים והשתתפות פעילה בכיתה, הצגת מאמר בכיתה, ועריכת סמינר מחקרי (כולל הגשת הצעת מחקר, ביצוע המחקר והגשת עבודה מסכמת).